

Til: **Nasjonalt råd for ernæring**

Fra: May Cecilie Lossius
Dato: Tirsdag 19. november 2024

Referat

Sted: Helsedirektoratets møtesenter/Ytringsrommet og Teams
Tid: 10.00-16.00
Emne: Møte i Nasjonalt råd for ernæring

Til stede: Lene Frost Andersen, Guri Skeie, Lars Fadnes, Mette Svendsen, Aysha Grönberg, Liv Breistein, Simon Dankel, Kirsten Holven, Rune Blomhoff, Elsie Brenne, Nanna Lien, Camilla Sandvik, Helle Margrete Meltzer (digitalt) og Eli Skeie (digitalt). Bente Mangschou deltok som observatør fra VKM.

Fra Helsedirektoratet: May Cecilie Lossius, Guro Berge Smedshaug, Gry Hay, Erik Arnesen, Vegard Lysne og Henriette Walaas Krogh (referent).

Sak 36/24: Velkommen v/rådsleder Lene Frost Andersen. Godkjenning av innkalling og av referat fra møtet 27. september 2024.

Referatet fra 27. september 2024 ble godkjent med små endringer som er kommet inn. Innkalling ble godkjent med følgende merknad: I sak 38/24 skal det stå "v/rådsmedlem Helle Margrete Meltzer" i tillegg til Helsedirektoratet.

Sak 37/24: Nytt fra Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet orienterte om [lansering av rapporten "Utviklingen i norsk kosthold 2024"](#). Den finner sted torsdag 5. desember kl. 9.00-10.00, hos Helsedirektoratet eller digitalt. Rapporten ligger [her](#).

Helsedirektoratets [sluttrapport for Handlingsplan for bedre kosthold i befolkningen \(2017-2023\)](#) er publisert på Helsedirektoratets nettsider.

Forts. sak 31/24: Observatører i rådsmøtene v/Helsedirektoratet.

Rådet er opptatt av åpenhet og ønsker å skape arenaer for dialog. I tillegg til foreslåtte punkter fra møtet 27. september kan være aktuelt å invitere til innspillsmøter før ferdige produkter publiseres, slik at innspill kan bidra til å nyansere og styrke rådets rapporter. Ulike former for dialog kan prøves ut underveis i rådsperioden. Kommer tilbake til saken i senere møter.

Forts. sak 24/24: Strategi for rådsperioden v/rådsleder.

Utkast til strategi ble gjennomgått, og det var bred enighet om de store linjene i strategien. Innspill som kom i møtet, var blant annet å inkludere hele helse- og omsorgstjenesten der hvor helsetjenesten omtales, og vektlegge at folkehelsearbeid er tverrsektorielt. Videre poengtere at kostrådene er grunnlag for matmerking, overvåkning, forskning, næringsdeklarasjon til matvarer, viktig for helseprofesjonene og andre som arbeider med mat og helse, i ernæringsbehandling av pasienter (eks. intravenøs- og sondeernæring). Arbeidsgruppen (Lene, Guri og Aysha) ferdigstiller strategidokumentet til neste rådsmøte.

Helsedirektoratet

Postboks 220 Skøyen, 0213 Oslo • Besøksadresse: Vitaminveien 4 • Tlf: (+47) 47 47 20 20
Org. nr. 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Forts. sak 34/24: Markedsføring av usunn mat og drikke rettet mot barn og unge v/rådsmedlem Aysha Grönberg og rådsleder.

Arbeidsgruppen presenterte utkastet til høringsssvar, hvor alle rådsmedlemmene har hatt anledning til å gi innspill i forkant av rådsmøtet. Det var lagt opp til felles drøfting av to punkter: Overordnet inndeling av produktlisten og den foreslåtte tilsynsrollen. Et klart flertall stemte for å støtte høringsnotatets forslag om en todelt produktliste med totalforbud og grenseverdier fremfor et totalforbud på alt. Mhp. tilsynsrolle var det enighet om å la være å gå inn i detaljene ut over det som er skissert i høringsnotatet.

Sak 38/24: Status og oppdatering på arbeidet med jod (bygger bl.a. på tidligere rapporter fra Nasjonalt råd for ernæring fra [2016](#) og [2021](#)) v/rådsmedlem Helle Margrete Meltzer og Helsedirektoratet.

Bakgrunnen for oppstart av jodberikningsprogrammet ble gjennomgått, herunder en gjennomgang av jods funksjon i kroppen og historiske data om jodmangel i den norske befolkningen. Resultater fra nyere studier samt tidligere anbefalinger fra rådet ble presentert. I jodberikningsprogrammet er Mattilsynet, FHI og Helsedirektoratet tiltenkt ulike roller og oppgaver, henholdsvis økt berikning, overvåkningsprogram og utarbeidelse av kommunikasjonsplan.

Sak 39/24: Norkost 4 – hva ligger det av muligheter i tallgrunnlaget som er relevant for ernæringsrådets arbeid? v/rådsleder.

Bakgrunn, metode, design og detaljer om utvalget ble presentert. Hovedfunnene for matvaregrupper og næringsstoffer er justert for skjevheter funnet i utvalget. Eksempler på bruk av data fra Norkost 4 til temaer relevant for ernæringsrådets arbeid ble vist, blant annet data om inntak av jod, vitamin D og fritt/tilsatt sukker. Nytt i Norkost 4 er at det er et tilleggsutvalg av personer 70-80 år og en bredere sammensetning av personer med minoritetsbakgrunn.

Sak 40/24: Oppfølging av aktuelle oppdrag fra Helsedirektoratet.

Vitamin D: Det har kommet få innspill siden forrige rådsmøte. Arbeidsgruppen inviteres til et oppstartsmøte rundt nyttår.

Sukker: Tidslinje for arbeidet ble presentert, med tentativ publisering av arbeidet høsten 2025. Arbeidsgruppen inviteres til et oppstartsmøte rundt nyttår.

Forts. sak 30/24 Implementering av kostrådene v/rådsmedlem Nanna Lien, rådsleder og Helsedirektoratet.

Del 1. Et overordnet fugleperspektiv på implementering ble gjennomgått: 1) Hva er implementering og hvorfor er det viktig, 2) hvordan implementere i teorien og 3) hva det kan bety for implementering av kostrådene i praksis. Videre ble rapporten "[Effektive kosthaldstiltak. Rapport fra ekspertgruppa om kostnadseffektive tiltak som kan føre til eit betre kosthald og jamne ut sosiale forskjellar i kosthaldet](#)" presentert: Mandat, bakgrunn og prinsipper for valg av tiltak ble gjennomgått, i tillegg til de foreslåtte tiltakene i rapporten.

Del 2. Gruppeinndeling etter målgrupper (barn og unge, voksne (den generelle befolkningen) og eldre). Rånotat fra gjennomgangen i plenum ligger i [Teams-kanalen](#).

Helsedirektoratet

Sak 41/24: Eventuelt

Rune orienterte om opprettelsen av Nordic Standing Committee for Nutrition, en midlertidig NNR-komiteé inntil neste utgave av NNR. Komiteen er finansiert av Nordisk ministerråd og vil bidra med rådgivning internasjonalt, blant annet oversettelse av NNR til spansk og fransk. Nye kunnskapsoppsummeringer skal også gjennomgås med tanke på å holde anbefalingene oppdaterte. NNR har også fått oppdrag fra FNs Food and Agriculture Organization (FAO) om å bistå utvikling av kostråd i Øst-Europa/Asia. Helsedirektoratet administrerer arbeidet.

Tentativt fire møter i 2025 – forslag til datoer sendes ut innen kort tid:

- Februar
- Månedsskiftet april/mai
- Månedsskiftet august/september
- November

Helsedirektoratet

Postboks 220 Skøyen, 0213 Oslo • Besøksadresse: Vitaminveien 4 • Tlf: (+47) 47 47 20 20
Org. nr. 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no